

PWYLLGOR PENSIYNAU DYDD LLUN, 17 MAWRTH 2025

Presenoldeb:

Cadeirydd Cynghorydd Elin Hywel
Is-gadeirydd Cynghorydd Ioan Thomas

Cynghorwyr:

Stephen Churchman, John Brynmor Hughes, Iwan Huws a Goronwy Edwards (Cyngor Sir Bwrdeistrefol Conwy)

Swyddogion:

Dewi Morgan (Pennaeth Cyllid), Ffion Madog Evans (Pennaeth Cyllid Cynorthwyol - Cyfrifeg a Phensiynau), Delyth Jones-Thomas (Rheolwr Buddsoddi), Meirion Jones (Rheolwr Pensiynau) a Lowri Haf Evans (Swyddog Gwasanaethau Democratiaeth).

Eraill a wahoddwyd:

Osian Richards (Aelod Bwrdd Pensiwn – arsylwi)

1. YMDDIHEURIADAU

Derbyniwyd ymddiheuriadau gan y Cyng. Richard Medwyn Hughes, Cyng. John Pughe Roberts a'r Cyng. Robin Williams (Cyngor Sir Ynys Môn)

2. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Dim i'w nodi

3. MATERION BRYN

Dim i'w nodi

4. COFNODION

Bu i'r Cadeirydd dderbyn cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd 25 Dachwedd 2024 fel rhai cywir.

5. CYNLLUN HYFFORDDIANT

Cyflwynwyd adroddiad gan y Rheolwr Buddsoddi yn diweddaru'r Aelodau ar gynllun hyfforddiant 2024/25 a gosod cynllun hyfforddiant bras ar gyfer 2025/26. Ystyriwyd bod cynllun 2024/25 wedi bod yn llwyddiannus a diolchwyd i'r Aelodau am fynychu sesiynau Partneriaeth Pensiwn Cymru (PPC) a'r Cynadleddau oedd yn cael eu canmol fel rhai defnyddiol ac amserol.

Wrth drafod cynllun hyfforddiant 2025/26, cyfeiriwyd at ganlyniadau Asesiad Gwybodaeth Cenedlaethol Hymans Robertson a gwblhawyd gan yr Aelodau yn ddiweddar. Atgoffwyd yr Aelodau bod Hymans Robertson wedi adnabod rhai meysydd sydd angen sylw pellach ynghyd â meysydd roedd yr Aelodau eu hunain wedi eu dewis. Nodwyd bod sesiwn hyfforddiant ar ddulliau a rhagdybiaethau actiwaraid eisoes wedi ei gynnal a bod hyfforddiant ar sero net a llywodraethu i'w gynnal yn fuan. Ategwyd y bydd eitem gweinyddiaeth pensiwn yn cael ei gyflwyno yn rheolaidd i'r Pwyllgor ac y bydd modd darparu hyfforddiant yn ôl y galw yn y Paneli Buddsoddi; bydd yr Aelodau hefyd yn parhau i dderbyn sesiynau hyfforddiant gan PPC, mynychu a derbyn gwybodaeth mewn nifer o gynadleddau a chael y cyfle i dderbyn hyfforddiant ar lein.

Diolchwyd am yr adroddiad

Mewn ymateb i gwestiwn ynglŷn â derbyn sesiwn hyfforddiant ar Gyfalaf Naturiol, nodwyd bod y maes yma wedi ei gynnwys fel sesiwn gyda'r Panel Buddsoddi.

PENDERFYNWYD

Derbyn yr adroddiad a chymeradwyo Cynllun Hyfforddiant 2025/26

6. DATGANIAD STRATEGAETH RHEOLAETH TRYSORLYS AR GYFER 2025/26

Cyflwynwyd adroddiad gan y Rheolwr Buddsoddi yn diweddar y'r Aelodau ar gynllun hyfforddiant 2024/25 a gosod cynllun hyfforddiant bras ar gyfer 2025/26. Ystyriwyd bod cynllun 2024/25 wedi bod yn llwyddiannus a diolchwyd i'r Aelodau am fynychu sesiynau Partneriaeth Pensiwn Cymru (PPC) a'r Cynadleddau oedd yn cael eu canmol fel rhai defnyddiol ac amserol.

Wrth drafod cynllun hyfforddiant 2025/26, cyfeiriwyd at ganlyniadau Asesiad Gwybodaeth Cenedlaethol Hymans Robertson a gwblhawyd gan yr Aelodau yn ddiweddar. Atgoffwyd yr Aelodau bod Hymans Robertson wedi adnabod rhai meysydd sydd angen sylw pellach ynghyd â meysydd roedd yr Aelodau eu hunain wedi eu dewis. Nodwyd bod sesiwn hyfforddiant ar ddulliau a rhagdybiaethau actiwaraid eisoes wedi ei gynnal a bod hyfforddiant ar sero net a llywodraethu i'w gynnal yn fuan. Ategwyd y bydd eitem gweinyddiaeth pensiwn yn cael ei gyflwyno yn rheolaidd i'r Pwyllgor ac y bydd modd darparu hyfforddiant yn ôl y galw yn y Paneli Buddsoddi; bydd yr Aelodau hefyd yn parhau i dderbyn sesiynau hyfforddiant gan PPC, mynychu a derbyn gwybodaeth mewn nifer o gynadleddau a chael y cyfle i dderbyn hyfforddiant ar lein.

Diolchwyd am yr adroddiad

Mewn ymateb i gwestiwn ynglŷn â derbyn sesiwn hyfforddiant ar Gyfalaf Naturiol, nodwyd bod y maes yma wedi ei gynnwys fel sesiwn gyda'r Panel Buddsoddi.

PENDERFYNWYD

Derbyn yr adroddiad a chymeradwyo Cynllun Hyfforddiant 2025/26

7. GOSOD RHAGDYBIAETHAU AR GYFER PRISIAD 2025

Cyflwynwyd adroddiad gan y Rheolwr Pensiynau yn amlinellu gosodiad rhagdybiaethau ar gyfer prisiad 2025 Cronfa Bensiwn Gwynedd. Eglurwyd bod yr

adroddiad yn manylu ar y disgwyliad oes ariannol, disgwyliad oes, a rhagdybiaethau demograffig eraill sydd rhaid i'r Gronfa eu gwneud, a bod y rhagdybiaethau hyn wedi eu gosod gan Actiwari'r Gronfa wedi trafodaethau a sesiwn hyfforddi gyda Swyddogion ac Aelodau'r Pwyllgor. Amlygwyd bod perthnasedd y rhagdybiaethau presennol wedi cael eu hystyried cyn cyflwyno newidiadau fyddai'n adlewyrchu nodweddion penodol y Gronfa a chymryd barn hirdymor iawn. Ategwyd bod y rhagdybiaethau hefyd yn cadw at ganllawiau CPLIL sy'n gofyn am ddoethineb yn y gyfradd ddisgownt, tra bod y rhagdybiaeth eraill yn amcangyfrifon gorau posib.

Yng nghyd-destun rhagdybiaethau ariannol, amlygwyd newidiadau sylweddol mewn amodau economaidd ers prisiad 2022, oedd yn cynnwys cyfraddau llog uwch, chwyddiant uwch na'r disgwyl, a mwy o anweddolrwydd (volatility) yn y farchnad. Nodwyd bod risgiau gwleidyddol a hinsawdd hefyd yn cael eu crybwyll fel ffactorau dylanwadol. Ategwyd bod y gyfradd disgownt (sydd yn cynrychioli cyfradd flynyddol gyfartalog dychwelyd buddsoddiad yn y dyfodol), wedi gweld newid sylweddol yn yr amgylchedd economaidd ers 2022, sydd o ganlyniad wedi arwain at enillion buddsoddi disgwyliedig uwch yn y dyfodol, a lefelau cyllido, ond hefyd at gynnydd mewn ansicrwydd. Amlygwyd mai argymhelliad yr Actiwari oedd cynyddu'r lefel bwyll ar gyfer y gyfradd ddisgownt o 75% i 80%.

Yng nghyd-destun codiadau i'r buddion ac ailbrisio y Cynllun Cyfartaledd Gyrfa, sy'n gysylltiedig â CPI, nodwyd bod y dull yn aros yr un fath â phrisiad 2022, ond yn adlewyrchu disgwyliadau chwyddiant cyfredol. Adroddwyd mai'r lefel gyfartalog o chwyddiant i'r dyfodol ar 30 Tachwedd 2024 oedd 2.3% y flwyddyn (o'i gymharu â 2.7% y flwyddyn ym mis Mawrth 2022) ac felly argymhellwyd cynnal codiadau cyflog ar CPI + 0.5%, i adlewyrchu ansicrwydd er gwaethaf disgwyliadau chwyddiant cyfredol.

Cyfeiriwyd at ragdybiaethau disgwyliad bywyd gan nodi mai'r argymhelliad oedd mabwysiadu rhagdybiaeth gyffredinol o welliant 'diofyn' yn y dyfodol, a gyda rhagdybiaethau eraill megis rhagdybiaethau demograffi, nodwyd bwriad o fabwysiadu rhagdybiaethau sy'n seiliedig ar ddadansoddi gwybodaeth o'r Gronfa ynghyd â phrofiad aelodaeth wirioneddol y Gronfa.

Diolchwyd am yr adroddiad.

Mewn ymateb i sylw bod lefel gyllido'r gronfa erbyn hyn yn 200% ac os oedd pwynt neu lefel lle bydd gofyn stopio, nodwyd nad oedd lefel uchafswm cyn belled a bod y Gronfa yn parhau i fod yn ddarbodus. Ategwyd bod sylwadau diweddar yn y Wasg, yn herio'r hyn sydd yn rhesymol i'r trethdalwyr ei dalu i ariannu'r Gronfa (yng nghyd-destun rhai o brif gyflogwyr y Gronfa sy'n derbyn arian cyhoeddus - Cyngor Gwynedd, Môn, Conwy a Pharc Cenedlaethol Eryri). O ganlyniad, bydd angen cynnal trafodaethau i ymateb i'r pwysau hyn i sicrhau cydbwysedd.

Yn ystod y drafodaeth ddilynol, nodwyd y sylwadau canlynol gan Aelodau

- Bod y sesiwn hyfforddi wedi bod yn ddefnyddiol gyda chyflwyniadau clir ac eglur.
- Awgrym i gynnal sesiynau cyffelyb i'r dyfodol wrth wneud penderfyniadau
- Bod y Gronfa mewn sefyllfa iach
- Bod ystod eang o ragdybiaethau a ffigyrau cadarn i'w cefnogi

PENDERFYNWYD:

- **Cymeradwyo'r gosodiad rhagdybiaeth ar gyfer prisiad Cronfa**

Bensiwn Gwynedd 2025.

- **Croesawu'r sesiwn rhannu gwybodaeth gyda Hymans**

8. ADBORTH O GYNHADLEDD LLYWODRAETHU'R LGA

Feedback and an overview of key items discussed in the LGA Governance Conference (Bournemouth in January 2025) were presented by Councillor Ioan Thomas (Vice-chair of the Pensions Committee) and Meirion Jones (Pensions Manager). It was reported that the event had been very beneficial, and the following matters were noted as fields that required attention from the Gwynedd Pension Fund after receiving information at the Conference.

- Reducing the Number of Pools – concern that Wales was unsafe as one pool for the future as a result of the 'Fit for the Future' review by the UK Government on the number of pools.
- There was a need to ensure that the work of the valuation started soon with enough engagement on the strategy
- There was a need to ensure that the dashboards were ready by October 2025
- A general note – various Councils sent many members to the conference – requested that Gwynedd offered an opportunity for a Member of the Pension Board to attend.

The members gave thanks for the feedback.

In response to the observations, in the context of the 'Fit for the Future' review to reduce pooling numbers, it was noted that the Wales Pension Partnership (WPP) had submitted a Business Plan to the Government which proposed a way forward. It was elaborated, from the unofficial feedback received to this current consultation, that WPP would be able to stay as one investment company for Wales. He added that although no formal feedback to the Business Plan had been received, work streams were being prepared in the background to establish a company.

Responding to the observation about the work of the valuation, it was noted, although the process was long, that consultation work had already started and Committee Members had received a training session on actuarial assumptions and methods.

In response to the need to ensure that the dashboards were ready by October 2025, it was noted that the Fund had been working with the Heywood Pension Technologies company to establish the dashboards and that the system was now in a trial period. It was elaborated that Gwynedd would be ready to connect when the public dashboards went live.

Members gave thanks for the response to the observations and the officers were thanked for their good and timely work and for their proactive attitude.

RESOLVED:

To accept the report for information.

Note:

A member of the Pension Board to also attend the conference in the future.

Cyflwynwyd adborth a chrynodeb o eitemau allweddol a drafodwyd yng

Nghynhadledd Llywodraethu'r LGA (Bournemouth mis Ionawr 2025) gan y Cyng. Ioan Thomas (Is-gadeirydd y Pwyllgor Pensiynau) a Meirion Jones (Rheolwr Pensiynau). Adroddwyd bod y digwyddiad wedi bod yn fuddiol iawn a nodwyd y materion isod fel meysydd sydd angen sylw gan Gronfa Bensiwn Gwynedd yn dilyn derbyn gwybodaeth yn y Gynhadledd.

- Lleihau Nifer Pwlliau - pryder nad yw Cymru yn ddiogel fel un pwl i'r dyfodol yn sgil adolygiad 'Fit for the Future' gan Lywodraeth y DU i niferoedd pwlliau.
- Bod angen sicrhau bod gwaith y prisiad yn dechrau yn fuan gyda digon o ymgysylltu ar y strategaeth
- Bod angen sicrhau bod y dangosfyrddau yn barod erbyn Hydref 2025
- Nodyn cyffredinol - bod amryw o Gynghorau yn anfon nifer o aelodau i'r gynhadledd a chais i Wynedd gynnig cyfle i Aelod o'r Bwrdd Pensiwn fynychu.

Diolchwyd am yr adborth.

Mewn ymateb i'r sylwadau, nodwyd yng nghyd-destun yr adolygiad 'Fit for the Future' i leihau niferoedd pwllio, bod Partneriaeth Pensiwn Cymru (PPC) wedi cyflwyno Cynllun Busnes i'r Llywodraeth oedd yn cynnig ffordd ymlaen. Ategwyd, o'r adborth answyddogol sydd wedi ei dderbyn i'r ymgynghoriad presennol yma, y bydd PPC yn gallu aros fel un cwmni buddsoddi i Gymru. Ategwyd, er nad oedd adborth ffurfiol i'r Cynllun Busnes wedi ei dderbyn, bod ffrydiau gwaith yn cael eu paratoi yn y cefndir i sefydlu cwmni.

Wrth ymateb i'r sylw am waith y prisiad, nodwyd, er bod y broses yn un hir bod y gwaith ymgynghori eisoes wedi dechrau a bod Aelodau'r Pwyllgor wedi derbyn sesiwn hyfforddiant ar ddulliau a rhagdybiaethau actiwaraid.

Mewn ymateb i'r angen i sicrhau bod y dangosfyrddau yn barod erbyn Hydref 2025, nodwyd bod y Gronfa wedi bod yn cydweithio gyda chwmni Heywood Pension Technologies i sefydlu'r dangosfyrddau a bod y system bellach mewn cyfnod prawf. Ategwyd pan fydd y dangosfyrddau cyhoeddus yn mynd yn fyw, bydd Gwynedd yn barod i gysylltu.

Diolchwyd am yr ymateb i'r sylwadau a diolchwyd i'r swyddogion am eu gwaith da, amserol ac am eu hagwedd rhagweithiol.

PENDERFYNWYD:

Derbyn yr adroddiad er gwybodaeth

Nodyn:

Aelod o'r Bwrdd Pensiwn hefyd i fynychu'r gynhadledd i'r dyfodol

9. CRYNODEB O DDADANSODDIAD BWLCH PENSIWN RHYW

Cyflwynodd y Rheolwr Pensiynau adroddiad oedd yn cyflwyno canfyddiadau dadansoddiad diweddar a gynhaliwyd gan Hymans Robertson ar ddata aelodaeth Cronfa Bensiwn Gwynedd (data 2024/25) fel rhan o archwiliad Bwlch Pensiynau Rhywedd, sef y gwahaniaeth rhwng incwm ymddeol dynion ac incwm ymddeol merched. Nodwyd bod y gwahaniaeth yn cael ei fesur yn ôl y gwahaniaeth mewn cyfoeth ar ôl ymddeol, gan gynnwys eitemau fel eiddo.

Cyfeiriwyd at ganfyddiadau allweddol y dadansoddiad oedd yn cadarnhau bodolaeth Bwlch Pensiwn Rhywedd ac anghyfartaledd mewn symiau pensiwn pensiwnwyr cyfredol ac Aelodau actif. Tynnwyd sylw at y ffactorau hynny sydd yn cyfrannu at y bwlch ynghyd â'r argymhellion sydd yn cael eu hawgrymu i fynd i'r afael â'r bwlch yn llawn. Nodwyd, er derbyn bod angen newidiadau a gweithredu ar lefel genedlaethol, bod modd gweithredu rhai camau ar lefel lleol hefyd, gyda'r cyflogwyr, yn hytrach na'r Gronfa Bensiwn yn arwain ar y materion hyn. Ategwyd, ymysg y gwaith sydd angen ei wneud, bod rhaid adolygu polisiau, patrymau gwaith ac addysgu merched yn well ar oblygiadau cyfnod mamolaeth.

Diolchwyd am yr adroddiad.

Yn ystod y drafodaeth ddilynol nodwyd y sylwadau canlynol gan Aelodau

- Bod angen mwy o degwch i ferched mewn gwaith
- Rhaid lleihau'r gwahaniaethau
- Bod angen tynnu sylw at y canfyddiadau - awgrym i gyflwyno'r wybodaeth i'r Cydbwyllgor Ymgynghorol Lleol
- Wrth werthuso swyddi, bydd rhaid ystyried gogwydd rhywedd
- Beth yw'r rhagamcanion i'r dyfodol?
- Bod anghyfiawnder pendant yma - angen cynnal sgysiaid gyda'r cyflogwyr
- Bod angen diweddariad ymhen chwe mis o'r hyn sydd wedi ei weithredu

Mewn ymateb i'r sylwadau, nododd y Rheolwr Pensiynau mai'r cam cyntaf fydd cynnal trafodaeth gyda Gwasanaeth Adnoddau Dynol Cyngor Gwynedd a cheisio gweld sut bydd modd ymateb i'r canfyddiadau yn lleol.

PENDERFYNWYD

- **Bod angen mynd i'r afael â'r bwlch pensiwn rhyw yn llawn**
- **Er derbyn bod angen newidiadau a gweithredu ar lefel genedlaethol, bod modd gweithredu rhai camau ar lefel lleol hefyd, gyda'r cyflogwyr, yn hytrach na'r gronfa pensiwn yn arwain ar faterion megis,**
 - **Adolygu proffiliau swyddi a graddfeydd cyflog er mwyn sicrhau cydraddoldeb gwirioneddol ar draws y sbectrwm llawn.**
 - **Gwirio bod polisiau dychwelyd i'r gwaith, gan gynnwys gweithio hyblyg, yn cefnogi ac yn annog pobl sydd wedi cymryd seibiannau gyrfa yn ôl i'r gweithle.**
 - **Cyflwyno neu wella polisiau absenoldeb rhiant a rennir.**
 - **Addysgu gweithwyr am oblygiadau ar gyfer eu pensiwn unrhyw bryd y mae newid pwynt bywyd a allai arwain at ganlyniadau ariannol.**
 - **Gadael i aelodau newydd a gweithwyr rhan-amser wybod y gallant optio i mewn i'r cynllun pensiwn, hyd yn oed os nad ydynt yn bodloni'r meini prawf cymhwyso**
- **Cyflwyno'r wybodaeth i'r Cydbwyllgor Ymgynghorol Lleol**
- **Derbyn diweddariad ymhen 6 mis ar y camau gweithredu (lefel lleol)**

10. POLISIÂU GWEINYDDOL Y GRONFA BENSIWN

Cyflwynodd y Rheolwr Pensiynau adroddiad oedd yn cyflwyno chwe pholisi gweinyddol allweddol i'r Pwyllgor eu harchwilio. Nodwyd bod y polisiau yn hanfodol ar gyfer rheoli a gweinyddu'r gronfa pensiwn yn effeithiol ac yn gam sylweddol tuag at lywodraethu da.

Ategwyd, bod y Bwrdd Pensiwn wedi adolygu'r polisïau a bod eu sylwadau wedi eu hadlewyrchu yn y fersiynau gerbron y Pwyllgor.

Trafodwyd y Polisïau yn unigol gan roi cefndir a chyd-destun bob un i'r Aelodau

Polisi Prawf Bywyd i Bensiynwyr sy'n Byw Dramor

Polisi Gordaliad Pensiwn

Polisi Iaith Gyfathrebu

Polisi Dosbarthu Dogfennau Cronfa Bensiwn Gwynedd

Polisi Cyhoeddi Slip Cyflog y Gronfa Bensiwn

Polisi Talu Buddion Pensiwn a Lwmp Swm i Aelodau

Diolchwyd am yr adroddiad ac am y gwaith o ffurfioli'r polisïau.

Mewn ymateb i gwestiwn ynglŷn ar angen i gyfiawnhau talu mewn i gyfrifon yn enw'r aelodau yn unig ac os oedd problemau wedi codi o'r penderfyniad i wneud hyn, nodwyd bod y drefn wedi ei gweithredu yn llwyddiannus hyd yma a bod eithriad mewn lle os yw'r cyfrif yn cael ei ddal gan unigolyn sydd â Phŵer Atwrnai dilys ar gyfer yr aelod.

Mewn ymateb i bryder bod y drefn yn tueddu i symud at drefn ddigidol, amlygwyd bod aelodau yn cael dewis opsiwn papur os ydynt yn dymuno.

PENDERFYNIAD:

- **Derbyn a nodi'r wybodaeth**
- **Cymeradwyo mabwysiadu'r polisïau isod o'r 1af o Ebrill 2025**

- **Polisi Prawf Bywyd i bensiynwyr sy'n byw dramor**
- **Polisi Gordaliad Pensiwn**
- **Polisi Iaith Gyfathrebu**
- **Polisi Dosbarthu Dogfennau Cronfa Bensiwn Gwynedd**
- **Polisi Cyhoeddi Slip Cyflog y Gronfa Bensiwn**
- **Polisi Talu Buddion Pensiwn a Lwmp Swm i Aelodau**

Dechreuodd y cyfarfod am 3.00 y.h. a daeth i ben am 4.00 y.h.

CADEIRYDD